

WILLMOORE KENDALL MA

MATTHEW CONTINETTI

George Nash úgy fogalmazott egykoron, hogy „azon keveseknek, akiknek megadatott az, hogy találkozhattak Willmoore Kendall-lal, soha nem felejtik el őt”. Ugyanez mondható el azokról is, akik olvasták őt. A Hertog Politikatanulmányok Program keretében a konzervatív szellemi irányzatról nyaranta tartott kurzusom során mindig nagy várokozással tekintek azon nap elé, amikor a diákjaim első ízben ismerkednek meg Kendall-lal. Mondjuk csak ki, hogy az 1963-ban írt *The Conservative Affirmation* című könyvében olvasható, Joseph McCarthy védelmében írt részlet erőteljes reakciókat vált ki.

KONZERVATÍV KÜLÖNC

Kendall olyannyira különc volt, hogy Saul Bellow a *Mosby's Memories* című novellájának hőseként emelte halhatatlanná.¹ Egy vak prédikátor fiaként 1909-ben látta meg a napvilágot Oklahomában, és 2 éves korában önmaga tanult

meg olvasni, majd pedig már 16 évesen diplomázott az Oklahomai Egyetemen és egy Rhodes-ösztöndíj segítségével később Oxfordban tanult. Az Illinois-i Egyetemen írta meg értekezését, amelyben amellet érvelt, hogy John Locke valójában egy többségi elvet szem előtt tartó demokrata volt. Saját magát egy „Appalache-tól a Sziklás-hegységig tartó hazafiként” jellemezve, Kendall Amerika megalapításának jelképein, hagyományain és intézményein keresztül a „megfontolt közösség” védelmében John Stuart Mill liberalizmusával, valamint Karl Popper „nyílt társadalmával” szemben foglalt állást. A Yale Egyetem tantestületéhez 1946-ban csatlakozott, ahol nem sokkal később találkozott a hadseregéből éppen akkor leszerelt elsőéves diákkal, ifjabb William F. Buckleyval.

Buckely évtizedekkel később azt írta, hogy „vele tanultam, ajtónálló voltam a (második) esküvőjén, gyakran vendégeskedett mind a szüleim, mind pedig a saját

házamban, fontos szerkesztői észrevételekkel látta el az első két könyvemet; 1950-ben arra buzdított, hogy lépjek be a Központi Hírszerző Ügynökségbe

Willmoore Kendall könyvei

Baseball: How to Play It and How to Watch It [Alan Monk néven] Haldeman-Julius Publications, 1927.

Democracy and the American Party System [Austin Ranney-vel] Harcourt, Brace, 1956.

John Locke and the Doctrine of Majority-Rule [1941] University of Illinois Press, 1959.

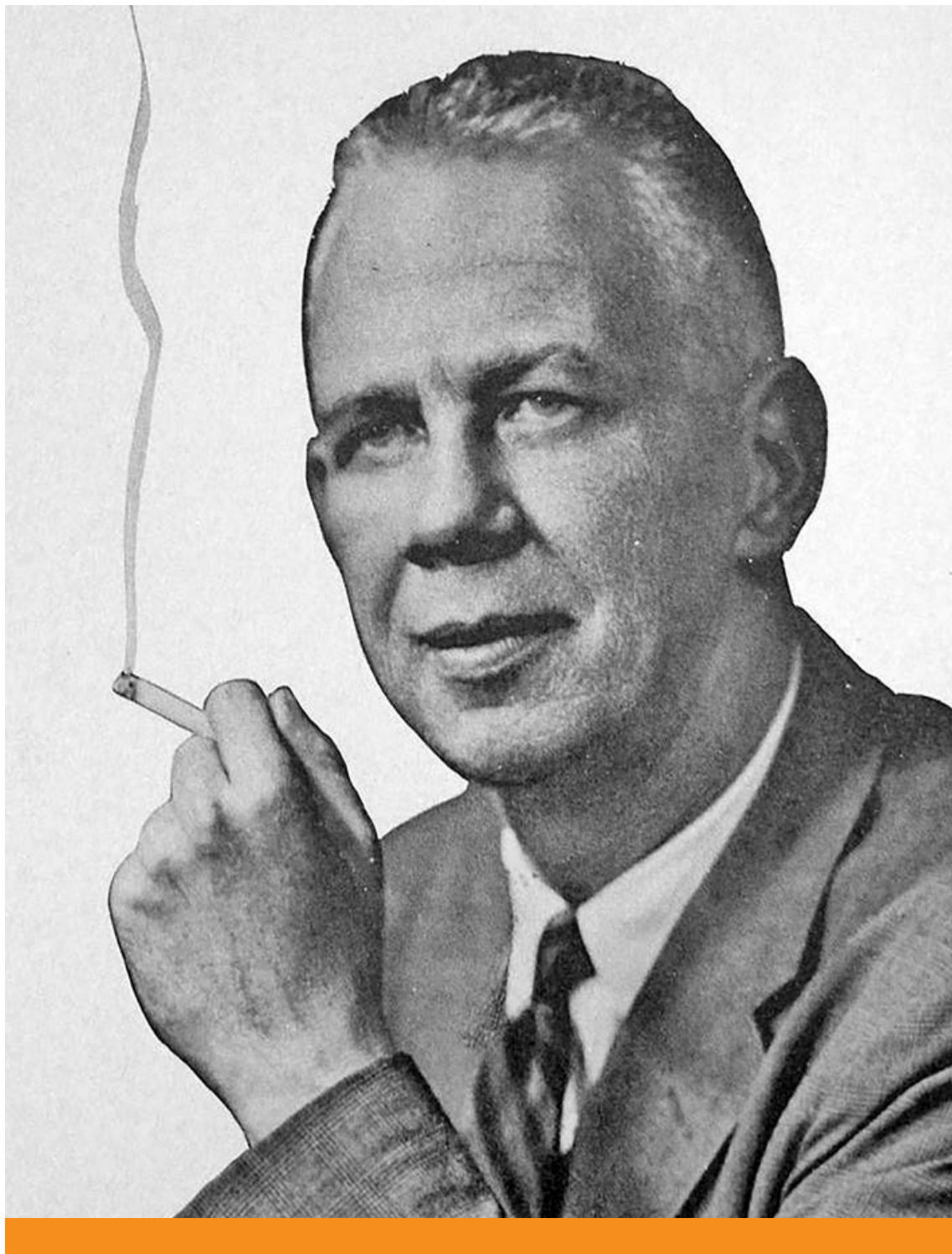
The Conservative Affirmation. Regnery, 1963.

The Basic Symbols of the American Political Tradition [George W. Carey-jel] Louisiana State University Press, 1970.

Oxford Years: Letters of Willmore Kendall to His Father. ISI Books, 1993.

* A szöveg eredetileg 'Genuine Civil War Potential': Willmoore Kendall, Donald Trump, and American conservatism címmel, 2018. július 27-én jelent meg a The Washington Free Beacon honlapon: <<https://freebeacon.com/columns/genuine-civil-war-potential>>, ez a bővített és szerkesztett változata. Köszönjük a szerző közléshez való hozzájárulását és Alvino-Mario Fantini segítségét. (A Szerk.)

1 Saul BELLOW: *Mosby's Memoirs*, The New Yorker 1968. július 20. Vö. Willmoore KENDALL: *Maverick of American Conservatives*, szerk. John ALVIS – John MURLEY, Lexington Books, Lanham, 2002. Magyarul lásd EGEDY Gergely: *Plebejus konzervativizmus amerikai változatban: Willmoore Kendall*, Kommentár 2012/5. A Szerk.

Willmoore Kendall
(1909–1967)

(CIA), bemutatott James Burnhamnek, aki megalapításától kezdve egészen az 1963-as lemondásáig vezető társam volt a *National Review*-nál”. Ugyanakkor Kendall újoncra gyakorolt befolyásának sora ezzel még mindig nem teljes. Buckley díszes és dagályos írásai, amelyek latinos, okos és humoros kifejezéseket tartalmaznak, egészen világosan magukon viselik Kendall keze nyomát. Emellett pedig az első két könyvének – *God and Man at Yale* (1951) és az L. Brent Bozell-lel írott *McCarthy and His Enemies* (1954) – elitellenes hangvétele szintén Kendall munkáira üt.

Meglehetősen ironikus, hogy ez az egészen egyedi személyiség ilyen közösségi szellemen gondolkodott. Kendall felfogását jól foglalják össze tanítványai, Buckley és Bozell a *McCarthy and His Enemies* című könyvükben: „Nem csak pusztán az egyik jellemzője a társadalmaknak az, hogy intézményeket alkotnak,

majd pedig szankciókkal védelmezik ezeket az intézményeket. A társadalmaknak muszáj ezt tenniük – máskülönben létezésük szűnik meg. A társadalom tagjainak bizonyos értékeket közösként kell megvallaniuk ahhoz, hogy a társadalom összetartozzon, ez az összetartozás pedig ahhoz szükséges, hogy életben maradjon. Ezen értékek megerősítése és megőrzése érdekében pedig folyamatosan küzdenie kell a versengő értékekkel szemben.”² Ez a küzdelem különösen hevessé vált a II. világháborút követő időszakban: nemcsak a szovjet birodalom és a szabad világ között, hanem az Amerikai Egyesült Államokon belül is. Kendall a többség mellett állt, az öregek és a sokat látottak, az Alapító Atyák adományai mellett. Egy kritikusa szerint „Kendall politikai elképzelésének jellemzőjét az amerikai társadalom történelmileg legfontosabb, központi részeinek a radikálisokkal és az Amerika-ellenes elittel szembeni rendíthetetlen védelme jelenti”. Ez az érvelés természetes nem ritka a mai amerikai populisták és konzervatívok köreiben.

A MCCARTHY-PÖR

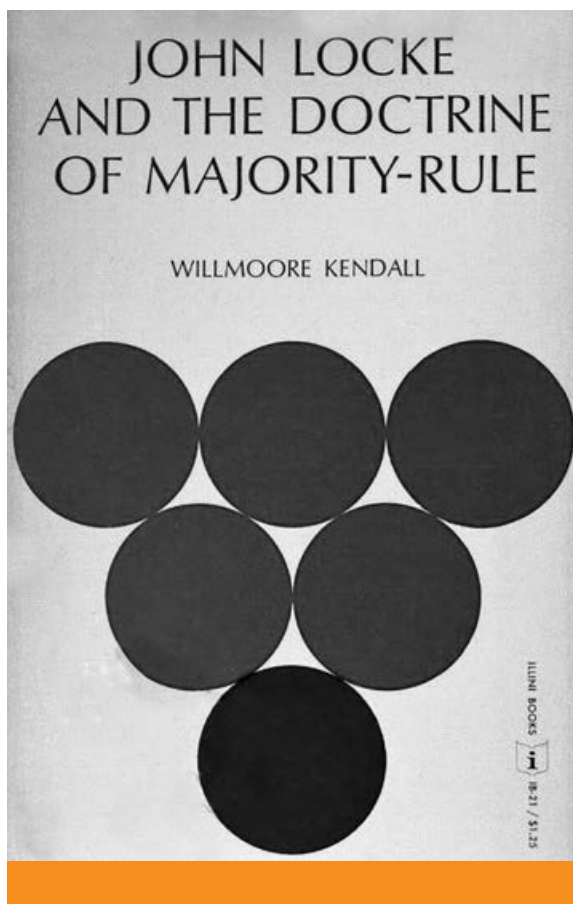
A diákjaimmal egy olyan tanulmányt szoktunk olvasni, amelyben Kendall megpróbálja elmagyarázni a McCarthy-jelenséget. „Miért is olyan ingerült mindenki ezzel kapcsolatban?” – teszi fel a kérdést Kendall, „miről is szól ez?”³ A McCarthy körüli viták hevessége, ami

végül is 1954 decemberében a szenátus általi cenzúrázásába torkollott, valóságos fellélegzést jelentett az 1950-es évek megalkuvó politikájában. Akár mellette, akár ellene foglalt valaki állást, jegyezte meg Kendall, McCarthy mindenképpen úgy polarizálta a véleményeket, mint annak idején a brit koronához hű lojalisták, az idegenekről és a lázadás szításáról szóló törvények, valamint a rabszolgaság. Kendall szerint mind a három korábbi vita magában foglalt „egy olyan kérdést, amelyre az amerikai lakosságnak választ kell adnia ahhoz, hogy megismerhesse saját magát, vagyis választ kell találnia annak érdekében, hogy a lakosság világos magyarázatot kaphasson a saját identitását illetően”. Egy ehhez hasonló kérdés húzódik McCarthy körüli botrány hátterében is.

Ugyanakkor az egészben nem maga McCarthy az érdekes. Kendall véleménye szerint „McCarthy, éppen úgy, mint egykoron Akhilleusz Patroklosz halálát követően, egy már javában zajló csatába csöppent bele, egy olyan csatába, amelyben a harcvonalak kirajzolódtak, és amelynek kimenetelére ugyan hatást gyakorolhatott, illetve még gyakorolt is, de nem egy olyanba, amelyben ő maga lett volna az, aki miatt a csata zajlik”. A háború nem is egyszerűen a kommunizmusról alkotott két ellentétes nézőpont között dült. Kendall meg-

fogalmazása szerint: „nem hiszem, hogy ebben az időszakban az amerikaiak általában véve érdeklődtek volna a külpolitika iránt”.

A McCarthy-vita ideológiai értelemben történő elképzelése nem venné kellően figyelembe az akkortájt munkálkodó érzelmdús szenvedélyeket és

John Locke és a többség uralmának doktrínája (1941] 1965-ös kiadás)

2 William F. BUCKLEY JR. – Brent BOZELL: *McCarthy and His Enemies. The Record and Its Meaning*, Henry Regnery Co. Chicago, 1954.

3 Willmoore KENDALL: *McCarthyism: The Pons Asinorum of Contemporary Conservatism = Uő.: The Conservative Affirmation* [1963], Regnery Books, Chicago, 1985.

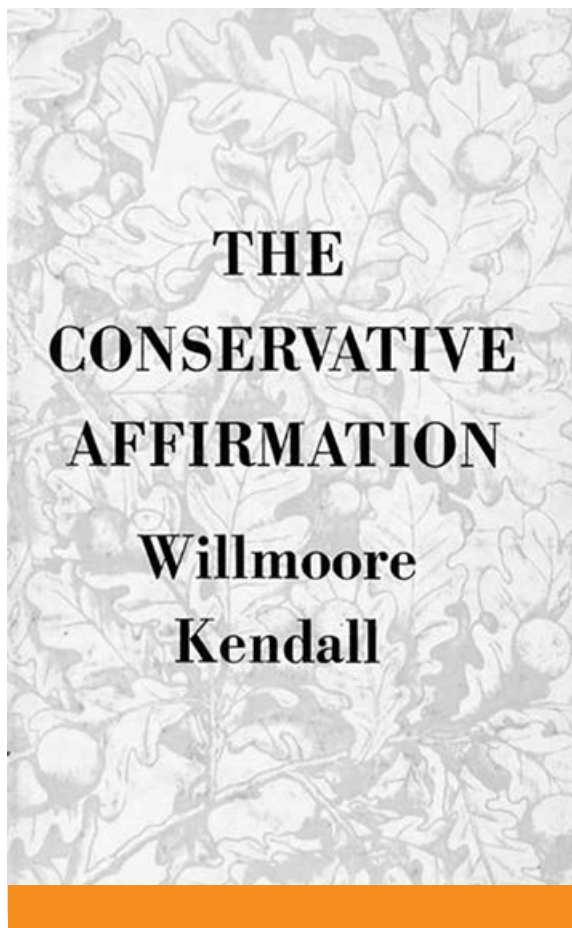
ösztönszerű reakciókat. Ugyanezt eredményezné a mccarthyizmus leszűkítése a törvényhozói hatalom és a végrehajtói hatáskörök közötti küzdelemre: „A mccarthyisták zászlajára tűzött, egyébként kétségtől nehezen értelmezhető szlogent, bármit is hirdessen, biztosan nem elvet hirdetett: Minden itt meghatározott törvényhozó hatalom ezennel az Egyesült Államok Kongresszusát illeti” – írta.

Kendell azt mondta, hogy a mccarthyizmus igazából a társadalom abbéli képességéről szól, hogy „egy közös hit magját” megőrizze, és ezzel együtt kizárja azokat az „elképzeléseket és véleményeket”, amelyek ellentétesek az önteljesítésével. Véleménye szerint McCarthy a hagyományos amerikai konzervatív nemcsak a kormányzatban lévő kommunistákkal, hanem azokkal a liberálisokkal szemben is védelmezte, akik Amerikát „egy olyan társadalomnak látják, ahol minden kérdés nyitott, ami azt vallja, hogy nincs olyan igazság, amely igaz lenne, és amelyben Jackson bíró megfogalmazása szerint senki sem tud megfelelően beszélni egy ortodoxiáról” – amellyel szemben valamennyi elképzelés, ha erkölcstelen, illetve ha külön is, eretnokségnek minősíthető és megtiltható. Az amerikai demokráciáról vallott ezen alapvetően ellentétes felfogások miatt vált McCarthy a politikai élet középpontjává, és ennek köszönheti a „valós polgárháborús potenciállal” rendelkező közpolitikai pályáját.

KORTÁRSUNK, WILLMOORE KENDALL

Talán felesleges is hangsúlyozni, hogy Kendall ezen olvasata a mccarthyizmusról nem egyezik azzal, amelyet a legtöbb amerikai, illetve még inkább amit a fiatal amerikaiak ismernek s amelyet hajlandók elfogadni. Igen jelentős oktatási erőfeszítéseket áldoztak arra, hogy a „nyílt társadalmat” megóvják a kritikusatól. Kendall minden valószínűség szerint bírálná a modernkori jobboldalt azért, mert túl sok liberális feltevéshez igazodik, illetve amiért kihátrál a hit alapvető kérdései mögül, amelyet a meggyőződése szerint így vagy úgy, de meg kell válaszolni. Ebben az értelemben Kendall egy megkésett gondolkodó, egy intellektuális régészeti ásatásból előbányászott izgalmas forrás, akinek a véleményét és felfogását nagyrészt éppen az a mozgalom utasította el, amelyhez saját maga is tartozott.

Másfelől ugyanakkor Willmoore Kendall nagyon is releváns! Mikor minap a tanórára készültem, nem tudtam megállni, hogy ne húzzak párhuzamot a McCarthy-korszak és a saját világunk között. Ami a politikai korrektség kérdését illeti, most egy új, multikulturális ortodoxia kibontakozásának lehetünk szemtanúi. Mindeközben pedig a populista vezetők felemelkedése további társadalmi, szellemi és politikai vihart kavart. Elég csupán egy pár percet keresgélni az interneten ahhoz, hogy olyan utalásokra leljünk, amelyeknek „valódi polgárháborús potenciáljuk” van ma Amerikában, illetve amelyek a „menedékvárosokról”, a California-Exitről és az elszakadás egyéb más formáiról tanúskodnak. A szó-lás jogával élők elhallgattatással néznek szembe, illetve az emberek azért veszítik el állásaikat, mert egyik vagy másik ortodoxiát megsértik. Donald Trump nem csak néhány elemét veszi át McCarthy retorikájának, illetve fellépési és stratégiai jellemvonásainak. Hosszú időn keresztül ugyanis McCarthy ügyvédjét, Roy Cohn

A konzervativizmus állításai (1963)

alkalmazta. Éppen úgy, mint a McCarthy-korszakban, a harcvonalakat nem a közpolitikai álláspontok, hanem sokkal inkább a populistá álláspontokhoz való viszonyulás jelöli ki.

Kendall akár úgy fogalmazhatna, hogy Trump, éppen úgy, mint annak idején McCarthy, egy olyan konfliktusba csöppent, amely már jó ideje zajlott. És ez a konfliktus is végsősoron a nemzeti önmeghatározásunkról szól. A különbség abban áll, hogy míg a mccarthyisták értelmezése szerint ők védelmezik a nemzeti konszenzust az anti-mccarthyistákkal szemben, addig ma azért küzdünk, hogy vajon a „nemzet” és a „konszenzus” olyan fogalmaknak tekinthetők-e egyáltalán, amelyek jelentést hordoznak. Az elnökségért folytatott

kampányának első napján Donald Trump kirobantotta a vitát a jogellenes bevándorlás és a nemzeti identitás körül. Olyan kérdésekre irányította rá a figyelmet, amelyeket még mindig nem válaszoltak meg: ki tartozik a politikai közösséghez, hol vannak azok a határok, amelyeket meg kell húzni, és meg kell-e védeni ezeket a határokat, melyek azok a hagyományok és szimbólumok (az angol nyelv, a nemzeti himnusz, a zászló) amelyeket érdemes megőrizni, és amelyek tiszteletet érdemelnek.

Nem tudhatjuk, hogyan vélekedne Kendall magáról Trumpról, mint ahogy azt sem tudhatjuk, vajon Kendall párhözamot vonna-e a McCarthy-korszak és a Trump-korszak között. Kendall élete vége felé magányos maradt. Híresen kellemetlen és vitatkozó stílusa volt, s úgy tartották, hogy a *National Review*-nak egyszerre csak két vagy három tagjával volt beszélő viszonyban. A tanulmányainak posztumusz kiadása ennek megfelelően a *Willmoore Kendall Contra Mundum*, vagyis „Willmoore Kendall a világ ellen” címet viseli.⁴

„Ő volt az egyetlen elitellenes az 1950-es években a *National Review*-ban” – írta róla később Garry Wills, majd így folytatta: „Spiro Agnew jobboldali populizmusa még váratott magára. A nehéz személyiségén túl, önmagában a nézetei is a folyóirattal való szakításhoz kellett volna hogy vezessenek.” Végül el is hagyta a folyóiratot, és a sztár saját tanítványával nézeteltérésbe

keveredett. 1967-ben, 58 évesen hunyt el, a boldog harmadik házasságában, ugyanakkor elidegenedve attól a szellemi hagyománytól, amelynek megalapításában segédkezett.

És mégis: a 21. századi jobboldal repedései és hasadásai között, a legprominensebb szereplőinek retorikájába, érzelmeibe, illetve törekvéseibe ágyazva Willmoore Kendall mégis tovább él. ■

(Fordította: Sándor Lénárd)

Willmoore Kendall 1956-ról

Vannak idők, amikor akkora az elnyomás, hogy az ellenállás, még akkor is, ha reménytelen, az egyetlen lehetőség, hogy közös méltóságunk védelmére kelhessünk. Hősiességgel írni történelmet, akár csak napjainkban a magyarok – a nemeslelkűek ezzel nem csak az Istenhez vezető utat mutatják meg, de azt is, hogy mit jelent embernek lenni. Budapest utcáin géppisztollyal a kézben meghalni – ez nem csak a személyes méltóság s ezáltal az egyéni lélek megvédelmezését jelenti, hanem példaadást is e félnék és gyáva világ számára. A hősi halál olyan szeretetet fejez ki, amely minden értelmet meghalad, ugyanis „nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért” (János 15,13). A magyar szabadságharcosok, úgy hiszem, nem csak azért áldozták fel az életüket, hogy önmagukat megvédjék, hanem azért, hogy minket is; ezért az ő nevüket mindazoknak szájukra kell venniük, akik e széteső világban tisztességesek akarnak maradni.

Willmoore Kendall: *Force: Christian or Unchristian, Moral or Immoral*. In: Willmoore Kendall–Mulford Q. Sibley: *War & the Use of Force: Moral or Immoral, Christian or Unchristian? A Debate at Stanford University*. The Swallow Press, Denver, 1957. 11. oldal

⁴ Willmoore Kendall *Contra Mundum* [1971], szerk. Nellie KENDALL, University Press of America, Lanham, 1994.